

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/47/2024
Identifikačné číslo spisu:	3720010188
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3720010188.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štífta a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného O. G. a spol., pre prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 4 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 10. októbra 2024 dovolanie obvinených O. G. a F. G. podané prostredníctvom obhajcu Mgr. Richarda Karkó proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 24. novembra 2022, č. k. 2To/146/2021-1371, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinených O. G. a F. G. sa odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Považská Bystrica (ďalej „okresný súd“) rozsudkom z 26. augusta 2021, č. k. 1T/63/2020-1295, uznal za vinných obvineného O. G. z prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 4 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a obvineného F. G. z prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 4 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe, podľa ktorého hoci bol obvinený O. G. rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 11. decembra 2014, sp. zn. 4C/199/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 9. marca 2016, sp. zn. 5Co/219/2015, právoplatným a vykonateľným dňa 18. marca 2016, v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov so svojou bývalou manželkou Mgr. N. G., trvale bytom A. N., Š. XXX, prechodne bytom A. N., Z. XXXX/XXX, zaviazaný k povinnosti Mgr. N. G. z bezpodielového spoluvlastníctva zaplatiť sumu 43.422,70 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, túto povinnosť si nesplnil a dňa 31. marca 2016 v A. N. uzavrel ako záložný dlžník so svojím otcom obvineným F. G. ako záložným veriteľom zmluvu o zriadení záložného práva na rodinný dom, súpisného čísla XXX, postaveného na parcele G.-Y. č. XXX/X, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie Š., za účelom zabezpečenia pohľadávky obvineného F. G. z pôžičiek obvineného O. G. vo výške 50.000,- eur z rokov 2005 a 2006, splatnej dňa 31. decembra 2022 a vo výške 35.000,- eur zo dňa 15. júla 2015, splatnej dňa 31. decembra 2025, z ktorej prinajmenšom o pôžičke vo výške 50.000,- eur obaja vedeli, že je fiktívna, následne dňa 2. mája 2016 písomným dodatkom č. 1 uzavretým v A. N.

zmenili obsah tejto zmluvy o zriadení záložného práva v časti stanovenia splatnosti zabezpečovaných pohľadávok na deň 31. júla 2016 a obvinený F. G. na základe týchto skutočností po tom, ako bol zo strany súdneho exekútora JUDr. Petra Kohúta, Exekútorský úrad so sídlom N. N., O. Y. XX, upovedomený o začatí exekučného konania voči obvinenému O. G. titulom pohľadávky Mgr. N. G. z vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, dňa 19. septembra 2016 za účelom výkonu svojho záložného práva, s vedomím obvineného O. G. uzatvoril v A. N. so spoločnosťou O., s.r.o., so sídlom N. N., G.. M.V. XX, IČO: XX XXX XXX ako dražobníkom, zmluvu o vykonaní dobrovoľnej dražby predmetnej nehnuteľnosti, pričom obaja obvinení takto konali s vedomím, že vlastníkom pozemku na parcele G. „Y.“ č. XXX/X, na ktorom je tento rodinný dom postavený, je obvinený F. G., ktorý nebude súhlasiť s prípadným zriadením vecného bremena na pozemku a že Mgr. N. G. nebude môcť svoju pohľadávku uspokojiť z iného majetku obvineného O. G.Č., lebo tento dňa 14. júna 2016 bezdôvodne previedol zo svojho jediného osobného účtu IBAN: Z. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedeného v Z. Z., a.s., aj sumu 11.800,- eur v prospech účtu obvineného F. G., IBAN: Z. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedeného v tejto banke a nezostal mu tak žiadny iný hnutelný či nehnuteľný majetok postihnuteľný výkonom rozhodnutia, avšak k predaju uvedeného rodinného domu nedošlo z dôvodu, že Okresný súd Považská Bystrica uznesením zo dňa 14. októbra 2016, sp. zn. 9C/70/2016, nariadil obvinenému F. G. vo forme neodkladného opatrenia zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby do právoplatného skončenia tohto konania, pričom obvinení O. G. a F. G. by v prípade vykonanej dobrovoľnej dražby uvedeného rodinného domu spôsobili poškodenú Mgr. N. G. škodu vo výške 43.422,70 eur.

Za to okresný súd uložil obvinenému O. G. podľa § 239 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dvanásť mesiacov, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienične odložil na skúšobnú dobu dvadsaťštyri mesiacov, podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu uložil aj peňažný trest dvetisíc eur a podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody dvanásť mesiacov. Obvinenému F. G. okresný súd uložil podľa § 239 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dvanásť mesiacov, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienične odložil na skúšobnú dobu dvadsaťštyri mesiacov.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali obaja obvinení odvolania, ktoré Krajský súd v Trenčíne (ďalej „krajský súd“) uznesením z 24. novembra 2022, č. k. 2To/146/2021-1371, zamietol ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podali obvinení dovolanie vo svoj prospech prostredníctvom obhajcu Mgr. Richarda Karkó podaním z 3. apríla 2024, v ktorom navrhli, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach namietaných v dovolacích dôvodoch a aby súčasne v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil vyššie uvedené uznesenie krajského súdu z 24. novembra 2022 a v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dovolatelia uplatnili dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. s poukázaním na ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por., pričom namietali tieto základné skutočnosti:

- vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. uviedli, že jeho naplnenie spočíva v tom, že v konaní neboli akceptované návrhy obhajoby na vykonanie dôkazov napriek tomu, že okresný súd najprv na hlavnom pojednávaní konanom 8. októbra 2020 uznesením rozhodol, že vykonaná dokazovanie v zmysle návrhu obhajoby, avšak neskôr ich vykonanie odmietol, pričom v konaní boli vykonané všetky dôkazy obžaloby i poškodenej a navyše prvostupňový súd doslovne prevzal do odôvodnenia rozsudku značnú časť odôvodnenia predchádzajúceho rozhodnutia prokurátora,
- vo vzťahu k dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. poukázali na to, že jeho naplnenie spočíva v nesprávnom právnom posúdení konania obvinených ako trestných činov, v nesprávnom právnom definovaní štádia konania obvinených ako pokusu trestného činu, v nesprávnom ustálení škody, ktorá by bola trestným činom obvinených spáchaná ako značná škoda a v uložení trestu podľa skutkovej podstaty § 239 ods. 4 Tr. zák.

Dovolatelia namietali, že v odôvodnení uznesenia krajského súdu absentuje argumentácia k fiktívnosti pohľadávky obvineného F. G. voči obvinenému O. G., ktorá bola tvrdená a nepreukázaná už zo strany okresného súdu. Za nesprávny záver vo veci konajúcich súdov považovali dovolatelia skutočnosť, že momentom, ktorý mal bezprostredne smerovať k dokonaniu trestného činu bol okamih uzatvorenia zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby so spoločnosťou O., s. r. o. Túto dražbu, na ktorej malo dôjsť k dokonaniu trestného činu, mal však vykonávať dražobník, ktorého povinnosťou bolo predat' nehnuteľnosť akejkoľvek osobe a dosiahnuť najvyššiu možnú cenu. Obvinení pritom do procesu dražby, počtu účastníkov a ceny, za ktorú sa nehnuteľnosť môže vydražiť, nemohli vôbec vstupovať a tento proces ovplyvňovať, preto týmto konaním sa nemohli pokúsiť poškodiť poškodenú ako veriteľa obvineného O. G.. Ďalej uviedli, že v prípade neuskutočnenej dobrovoľnej dražby nie je možné prezumovať jej priebeh, objektívne nie je možné exaktne predpokladať výšku ceny dosiahnutej vydražením a teda ani určiť výšku škody ako podstatného znaku kvalifikácie skutkovej podstaty trestného činu, pričom nie je možné konštatovať nepredajnosť rodinného domu inému subjektu ako obvinenému F. G., keď nedošlo ani k ponuke na predaj a nie je možné predpokladať predaj rodinného domu iba a výlučne za najnižšie podanie dražby. Berúc v úvahu uvedené mali dovolatelia za to, že právne posúdenie súdmi v základnom konaní prezumuje neexistujúci skutkový stav a mnohé udalosti, ktoré by museli nastať v budúcnosti a ktoré by v skutočnosti nastať nemuseli, príp. mohli nastať inak, pričom absentuje zdôvodnenie, prečo mal sled udalostí pokračovať tak, ako to predpokladal okresný súd a krajský súd v odôvodnení súdnych rozhodnutí. Osobitne poukázali na to, že krajský súd k logickému argumentu, že je úplne bežné vydražiť nehnuteľnosť za výrazne vyššiu cenu ako je najnižšie podanie a výsledok dražby nie je možné vzhľadom na neurčitost' vstupov (počet účastníkov, ich záujem a bonitu a pod.) dopredu nikdy presne predpokladať, nezauljal žiadny právny názor. Inými slovami vo veci konajúce súdy dopredu nemohli vedieť, či by sa vôbec nehnuteľnosť vydražila, alebo za akú cenu, a tak nebolo možné určiť výšku spôsobenej škody. Obvinení podané dovolanie odôvodnili aj s poukazom na § 374 ods. 3 Tr. por., pretože mali za to, že zásadné porušenie práva na obhajobu a rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, boli spôsobené už okresným súdom a k náprave nedošlo v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Považská Bystrica podaním z 13. mája 2024, v ktorom navrhla dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. s tým, že ho nepovažuje za dôvodné a opodstatnené. Prokurátor poukázal, že v odôvodnení podaného dovolania sú použité v zásade totožné argumenty ako v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, s ktorými sa už tieto súdy vysporiadali vo svojich vyjadreniach. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. prokurátor uviedol, že neakceptovanie všetkých návrhov obhajoby na vykonanie dôkazov súdom nie je možné stotožňovať s porušením práva na obhajobu, pričom tento dovolací dôvod by mohlo napĺňať to, ak by sa vo veci konajúci súd vôbec nezaoberal s konkrétnym dôkazným návrhom, k čomu však v tomto prípade nedošlo. K dovolaciemu dôvodu podľa § 374 ods. 1 písm. i) Tr. por. uviedol, že vo svojej podstate ide o dovolacie námietky týkajúce sa správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý bol súdom zistený spoľahlivo a v rozsahu postačujúcom pre rozhodnutie vo veci samej, pričom poukázal na konkrétne skutkové zistenia vo veci konajúcich súdov. K namietanému § 374 ods. 3 Tr. por. prokurátor uviedol, že krajský súd sa ako druhostupňový súd vysporiadal so všetkými argumentmi obhajoby.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o dovolaní 3. júla 2024 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2024 v tom čase účinnom rozhoduje v zložení JUDr. Peter Štíft, JUDr. Juraj Kliment a JUDr. Marián Mačura.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvinených spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenými osobami [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolací súd uvádza, že v prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

Ohľadom tohto dovolacieho dôvodu dovolatelia namietali, že v konaní neboli akceptované návrhy obhajoby na vykonanie dôkazov napriek tomu, že okresný súd najprv na hlavnom pojednávaní konanom 8. októbra 2020 uznesením rozhodol, že vykonaná dokazovanie v zmysle návrhu obhajoby, avšak neskôr ich vykonanie odmietol.

Dovolací súd zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 8. októbra 2020 zistil, že okresný súd rozhodol, že vykoná dokazovanie v zmysle návrhu prokurátora, obhajoby a poškodenej, pričom zo spisu je ďalej zistiteľné, že na hlavnom pojednávaní konanom 26. augusta 2021 po vykonanom dokazovaní okresný súd podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať dôkazy, ktoré navrhoval obhajca obvinených, nakoľko tieto považoval za nepodstatné pre rozhodnutie (č. l. 1280 - 1281). Zo spisu tiež vyplýva, že na verejnom zasadnutí krajského súdu konanom o odvolaní 24. novembra 2022 obhajca obvinených zotrval na svojom doplnení dokazovania, ktoré odmietol vykonať okresný súd na hlavnom pojednávaní, čo však formuloval s tou podmienkou, že ich navrhuje vykonať na okresnom súde, ak by bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie (č. l. 1366).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže ako už vyplýva z vyššie uvedeného, medzi práva obvineného nepatrí vyhovieť všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na zvážení súdu, či navrhnutý dôkaz považuje za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospeje k negatívnemu výsledku, je povinný rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Dovolací súd z predloženého spisu pritom zistil, že okresný súd a následne aj krajský súd sa zaoberali všetkými navrhnutými dôkazmi, pričom v prípade ich nevykonania boli návrhy odmietnuté zákonným spôsobom a toto odmietnutie bolo aj v meritorných rozhodnutiach vysvetlené. Je plne na úvahe v predmetnej trestnej veci konajúceho a rozhodujúceho súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy vykoná na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla.

Ako bolo už skôr konštatované, za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov. Na uvedených záveroch nemení nič ani skutočnosť, že najprv súd na hlavnom pojednávaní pripustil vykonanie dôkazov, ktoré navrhovala obhajoba, avšak neskôr svoje rozhodnutie zmenil a po vykonaní dokazovania návrh obhajoby na vykonanie ďalších dôkazov odmietol podľa § 272 ods. 3 Tr. por. Najvyšší súd považuje za potrebné v tejto súvislosti uviesť, že k zmene postoja prvostupňového súdu v otázke potreby vykonania dokazovania aj podľa návrhov obhajoby došlo až po vykonaní rozsiahleho dokazovania na hlavnom pojednávaní a bol teda zjavne výsledkom dokaznej situácie, ktorá bola na hlavnom pojednávaní okresným súdom dovtedy zistená. Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že okresný súd sa s návrhom obhajoby na vykonanie dôkazov osobitne vysporiadal aj vo svojom rozsudku, pričom mu možno vytknúť iba uvedenie všeobecného dôvodu ich nevykonania (dôkazy nepodstatné pre rozhodnutie bez bližšej špecifikácie), pričom však krajský súd v napadnutom uznesení tieto dôvody doplnil (nadbytočnosť ich vykonania z hľadiska v rozhodnutí uvedeného záveru o dostatku zákonným spôsobom získaných a na hlavnom pojednávaní vykonaných dôkazov pre meritorne rozhodnutie o vine), a to odhliadnuc od vyššie uvedeného obhajobou formulovaného návrhu na verejnom zasadnutí krajského súdu konanom o odvolaní, z ktorého jednoznačne vyplýva, že obhajoba navrhla tieto na hlavnom pojednávaní odmietnuté návrhy na doplnenie dokazovania vykonať iba v prípade, že by bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie (k čomu však nedošlo).

Najvyšší súd napokon uvádza, že nie je korektné tvrdenie dovolateľov, že na hlavnom pojednávaní mali byť vykonané iba dôkazy, ktoré navrhoval prokurátor, resp. poškodená (čo by však samo o sebe zásadné porušenie práva na obhajobu nespôsobilo), keďže z vyjadrenia obhajcu na hlavnom pojednávaní 8. októbra 2020 k rozsahu a obsahu dokazovania (č. l. 1223) jednoznačne vyplýva, že súhlasil s vykonaním dokazovania tak, ako ho navrhol prokurátor a dôkazy, ktoré boli napokon okresným súdom odmietnuté vykonať, teda navrhoval vykonať nad rámec dokazovania navrhnutého prokurátorom, s ktorého návrhmi sa stotožnil (teda v podstate išlo aj o návrhy obhajoby).

Vo vzťahu k dovolacej argumentácii obvinených, že prvostupňový súd mal doslovne prevziať do odôvodnenia rozsudku odôvodnenie predchádzajúceho rozhodnutia prokurátora (odhliadnuc od toho, že dovolatelia neidentifikovali o akú časť rozhodnutia išlo) a tým malo dôjsť k porušeniu jeho práv na obhajobu, najvyšší súd poznamenáva, že samo o sebe prevzatie úvah či stanoviska procesnej strany v trestnom konaní do rozhodnutia súdu nespôsobuje porušenie práva na obhajobu pri dodržaní kritérií jasnosti a zrozumiteľnosti právnych či skutkových úvah a v tomto ohľade dovolací súd uvádza, že v zásade je meritorne rozhodnutie súdu rozhodnutím o podanej obžalobe, t. j. na základe vykonaného

dokazovania rozhodne súd, či sú relevantné argumenty prokurátora alebo obhajoby.

Bežúc do úvahy uvedené zistenia, dovolací súd dovolaním namietané porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nezistil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Teda prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), t. j. v dovolaní nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia skutku v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku), ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré je obsahom skutkovej vety meritórneho rozhodnutia a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete meritórneho rozhodnutia môže v dovolaní obvinený (rovnako tak generálny prokurátor) uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane R 57/2007-II., S 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.).

Pokiaľ teda dovolateľ namieta hodnotenie dôkazov či skutkové závery, ku ktorým mali súdy dospieť z vykonaného dokazovania (námietky ohľadom ustálenia fiktívnosti pohľadávky obvineného F. G. voči obvinenému O. G.), tak tieto námietky smerujú proti správnosti zisteného skutku, ktorý je výsledkom hodnotenia vykonaného dokazovania, teda že skutok tak, ako bol zistený súdmi v pôvodnom konaní, bol zistený nesprávne a neúplne, čo je však vylúčené z preskúmavania dovolacím súdom, ktorý sa týmito námietkami preto meritórne nemohol zaoberať, keďže to vylučuje priamo Trestný poriadok. Dovolací súd k tomu uvádza, že súdy v pôvodnom konaní záver o fiktívnosti danej pohľadávky odvodili s poukazom na konkrétne vykonané dôkazy (str. 13 - 15 rozsudku okresného súdu a str. 7 - 8 napadnutého uznesenia krajského súdu).

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorým je potrebné rozumieť nesprávnu aplikáciu hmotnoprávnych ustanovení kogentnej povahy, napr. nesprávne právne vyhodnotenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu, premĺčania trestného stíhania či ukladania úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu.

Najvyšší súd v prvom rade konštatuje, že skutková veta odsudzujúceho rozsudku okresného súdu svojím popisom zodpovedá vo vzťahu k obvinenému O. G. prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 4 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a vo vzťahu k obvinenému F. G. prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 4 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., inými slovami skutkové zistenia uvedené v predmetnej skutkovej vete boli správne podradené pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu.

Vo vzťahu ku konkrétnym dovolacím námietkam obvinených najvyšší súd uvádza, že tieto spočívali najmä v tvrdení, že keďže nedošlo v danej veci k riadnemu výkonu dobrovoľnej dražby, tak nebolo možné toto konanie právne posúdiť ako pokus trestného činu v zmysle § 14 ods. 1 Tr. zák., keďže nie je možné určiť, či by predmet dražby, rodinný dom, bol býval predaný a ak áno je nemožné zistiť výšku

ceny a stanoviť, či by bol býval naplnený zákonný znak skutkovej podstaty trestného činu „značná škoda“.

Podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Teda pri pokuse trestného činu ide o také vývinové štádium trestného činu, ktoré predstavuje také konanie, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin a zároveň bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ak nedošlo k jeho dokonaniu. Z toho, že pokus vyžaduje úmysel, vyplýva, že pokus je trestný iba v prípade úmyselných trestných činov. Aby išlo o pokus trestného činu, osoba musí mať od začiatku úmysel spáchať trestný čin, pričom predstavu o jeho spáchaní síce už má v zásade pomerne jasnú (v úmysle páchatela sú zahrnuté všetky skutočnosti tvoriace obligatórne znaky objektu a objektívnej stránky trestného činu), nemusí ju však mať premyslenú úplne do detailov, teda skutkovoje síce tento trestný čin pomerne ustálený, v konečnom dôsledku však z neho napokon môže byť úplne iný trestný čin, avšak v štádiu pokusu musí byť zrejmé, o ktorý trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona ide.

V predjednávanej veci je zo skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku okresného súdu zrejmé, že obvinení v danom prípade vykonali z ich strany všetky potrebné úkony, aby nastal nimi cielený následok - zmarenie uspokojenia veriteľa (poškodenej Mgr. N. G. ohľadom jej pohľadávky 43.422,70 eur voči obvinenému O. G.) tým, že odstránia časť majetku dlžníka a na majetok dlžníka uplatnia neexistujúci záväzok, resp. pohľadávku, pričom od momentu, kedy obvinený F. G. s vedomím obvineného O. G. uzatvoril so spoločnosťou O., s. r. o. ako dražobníkom zmluvu o vykonaní dobrovoľnej dražby predmetnej nehnuteľnosti, už skutočnosť, či k uvedenému následku skutočne dôjde, bolo irelevantným (z pohľadu naplnenia vývinového štádia pokusu trestného činu) a bola závislá mimo vôle ich dispozície. Inými slovami zo strany obvinených už nebolo potrebné vykonať žiadne podstatné úkony v úmysle dosiahnuť nimi zamýšľaný cieľ, t. j., aby poškodená nebola uspokojená z výťažku z predaja nehnuteľnosti, pričom ich úmysel smeroval k zmareniu uspokojenia pohľadávky poškodenej Mgr. N. G. vo výške 43.422,70 eur.

Berúc do úvahy konštatované, už pre právne posúdenie skutku ako prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 4 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., respektíve prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 4 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., bolo v uvedenom prípade irelevantné, či k predaju nehnuteľnosti by skutočne došlo, resp., ak by došlo, tak v akej výške, keďže úmysel obvinených smeroval k zmareniu uspokojenia veriteľa vo výške 43.422,70 eur, čo predstavovalo značnú škodu v zmysle Trestného zákona v tom čase účinného a právnu kvalifikáciu podľa § 239 ods. 4 Tr. zák. a podľa ktorého ustanovenia bol správne obvineným ukladaný aj trest.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že pokiaľ krajský súd zamietol odvolanie obvinených ako nedôvodné, postupoval v súlade so zákonom a bolo teda irelevantným poukazovanie dovolateľom na konanie pred okresným súdom (§ 374 ods. 3 Tr. por.).

Záverom dovolací súd uvádza, že pokiaľ sa k niektorej z uplatnených dovolacích námietok výslovne nevyjadril, považoval ju za nepodstatnú vzhľadom na vyššie ním uvedené skutočnosti a argumenty, na základe ktorých by nemohla taká námietka spôsobiť iné rozhodnutie dovolacieho súdu o podanom dovolaní.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd zistil, že podaným dovolaním nebol splnený žiadny dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto na neverejnom zasadnutí dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.